

INSTRUCTIE VTC EU RBZ/OS-ministers DATUM: 8 april 2020 14.00**Agenda**

De Europese Commissie heeft een videoconferentie belegd voor alle EU ontwikkelingssamenwerkingsministers op woensdag 8 april 14.00 uur.

De agenda voorziet in de volgende punten:

1. EU-externe aanpak van COVID-19

Aanwezig

- Hoge Vertegenwoordiger voor Buitenlands Beleid en Veiligheid 5.1.2e
- Commissaris Urpilainen (Internationale Partnerschappen)
- EU-ministers voor ontwikkelingssamenwerking of hun vertegenwoordigers (precieze deelnemers nog onbekend)

Gevraagde handeling

- Uitwisseling info en discussie

Besluitvormingsprocedure

- N.v.t.

Betrokkenheid Europees Parlement, Europese Raad of voorzitterschap

- N.v.t. afgezien van deelname voorzitterschap als lidstaat

Documenten

1. Mededeling EU-externe aanpak COVID-19, te verschijnen op 7 april.

-

Essentie NL positie**1. EU-externe aanpak van COVID-19**

- Uitgesproken steun voor *Team Europe* aanpak van de Commissie: we moeten gezamenlijk onze verantwoordelijkheid nemen.
- De nieuwe NLse bijdrage van 5.1.1c ten behoeve van de COVID-19 aanpak past bij EU prioriteiten en inzet.
- Binnen EU inzet graag extra aandacht vragen voor de menselijke/goed bestuur dimensie (waaronder mentale zorg en psychosociale hulp, en *gender-differentiated* benadering) en samenwerking met (lokale) private sector.

Instructie

1. EU-externe aanpak van COVID-19*Bereiken*

- Een concrete en significante EU bijdrage voor het beperken van COVID-19 gevolgen in derde landen.

Instructie

- U kunt steun uiten voor de Team Europe benadering en benadrukken dat COVID-19 significante gevolgen zal hebben voor partnerlanden. Het is een morele verplichting maar ook in ons eigen belang. We moeten een signaal sturen aan onze partnerlanden; we zijn ons bewust van de grote gevolgen die COVID-19 voor hen zal hebben. Nederland herkent zich in de oproep van de VN om additionele ODA te mobiliseren voor de COVID-19 aanpak en u kunt in de Raad oproepen tot een passende en substantiële bijdrage vanuit de EU en de EU-lidstaten. Daarnaast kunt uitspreken dat u de zoektocht van de CIE naar beschikbare financiële ODA-ruimte waardeert en oproept tot innovatieve inzet van de garanties van het Europees Fonds voor Duurzame Ontwikkeling.
- U kunt de Nederlandse bijdrage van **5.1.1c** aan COVID-19 toelichten, deze is gericht op preventie, noodhulp en sociaaleconomische ondersteuning. De bijdrage past binnen de *Team Europe* benadering; loopt via de multilaterale organisaties en benut bestaande en bewezen-effectieve financieringskanalen.
- Daarnaast kunt u extra nadruk leggen op het belang van:
 - Fundamentele vrijheden en mensenrechten; beleid gericht op beperking van COVID-19 mag niet leiden tot onderdrukking van civic space en democratische rechten.
 - Gender-differentiatied benadering: de COVID-19 crisis zal vrouwen anders raken dan mannen. Vrouwen lopen grotere risico's gezien hun grote rol in (eerstelijns) zorg. Uit ervaring van andere crises blijkt dat huiselijk geweld vaak toeneemt. De economische crisis als gevolg van COVID-19 kan ook langer en zwaardere nadelige gevolgen hebben voor vrouwen en meisjes o.a. door teruglopende overheidsinvesteringen, gebrekkige toegang tot seksuele en reproductieve gezondheidszorg, voedselgebrek en armoede. Hiervoor moet aandacht zijn in de programma's.
 - Mentale zorg en psychosociale steun; COVID-19 geeft zal mentale druk aanzienlijk verhogen, door hier aandacht aan te geven wordt de weerbaarheid van mensen verhoogd en draagt bij aan sneller herstel (ook sociaaleconomisch).
 - Samenwerking met de private sector; ook in partnerlanden is het MKB de banenmotor en wij moeten hen ondersteunen de crisis te overleven en werkgelegenheid te behouden. Hierbij moet het EU garantie-instrument Europese Fonds voor Duurzame Ontwikkeling (EFSD) een belangrijke rol spelen, en nationale ontwikkelingsbanken als FMO betrekken.

Terugvalpositie

- N.v.t.

Krachtenveld

- De Team Europe aanpak wordt breed gesteund onder de EULS.

Positie Nederlands parlement

- N.v.t.

Achtergrond/Toelichting

1. EU-externe aanpak COVID-19

- Inzet Europese Commissie
 - Voorafgaande aan de informele RBZ/OS zal de Commissie een Mededeling uitbrengen met daarin een overzicht van de geplande inzet.
 - Voor de CIE staat een 'whole of the Union' en een 'Team Europe' benadering voorop: samenwerken bij het tegengaan van verdere verspreiding van COVID-19 en het beperken van de humanitaire en sociaaleconomische gevolgen.
 - Alleen bij gezamenlijke inzet van de CIE, EU instellingen, EULS en hun nationale uitvoeringsorganisaties en ontwikkelingsbanken, kunnen we de impact behalen die nu nodig is. Hierbij wordt ook nadrukkelijk samenwerking gezocht met de Europese Investeringsbank (EIB) en de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBRD).
 - EU inzet heeft ook aandacht voor behoud van inzet op waarden als goed bestuur, mensenrechten, gendergelijkheid en strategische belangen.
 - De focus van EU inzet ligt bij de meest kwetsbare landen met zwakke gezondheidssystemen. Daarbinnen is er bijzondere aandacht voor migranten, vluchtelingen, IDP's en host communities.
 - Naast financiële steun, zal de EU ook haar handels- en investeringsinstrumentarium inzetten om continuïteit te bevorderen, specifiek op het terrein van medische producten en voedselvoorziening.
- Team Europe benadering
- De CIE vraagt om een committering van de EULS en de EU instellingen, de Team Europe benadering is niet vrijblijvend. Concreet betekent de Team Europe benadering:
 - Overeenstemming onder EULS over de prioriteiten: 1) noodhulp voor de gezondheidscrisis en humanitaire noden, 2) versterken gezondheidssystemen, WASH, voedselzekerheid en capaciteitsontwikkeling op crisisresponse en 3) beperken directe sociaaleconomische gevolgen.
 - De CIE houdt een overzicht van de inzet van nationale bijdragen aan COVID-19 om oog te houden voor aansluiting bij de behoeften van partnerlanden en multilaterale organisaties. Hiertoe zijn EULS gevraagd de week voor RBZ/OS door te geven waar hun (nieuwe) financiële bijdragen zullen landen.
 - Op landenniveau samenwerken met de EU-delegaties in de her-prioritering van bestaande programma's of fondsen.
 - Gecoördineerde inbreng in multilaterale fora (VN, IFI's), G20 en G7 over COVID-19 aanpak van internationale gemeenschap.
 - CIE en EULS leggen in hun externe communicatie nadruk op de EU inzet.
 - Nationale uitvoeringsorganisaties en ontwikkelingsbanken sluiten zich aan bij Team Europe inzet en gezamenlijk worden financieringspakketten samengesteld.

- Financiële bijdrage EU aan COVID-19

- Eind februari maakte de Commissie de volgende financiële bijdragen aan ontwikkelingslanden bekend in reactie op COVID-19:
 - 5.1.1c aan WHO (vanuit OS & humanitair budget).
 - 5.1.1c aan regionale/nationale instituten t.b.v. diagnostiek en epidemiologische surveillance.
- Momenteel zoekt de CIE verdere beschikbare financiële ODA-ruimte voor aanpak COVID-19. Gekeken wordt naar reserves onder het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF), herprogrammering op landenniveau en garanties onder het Europees Fonds voor Duurzame Ontwikkeling (EFSD). De CIE wil de bijdragen nog voorafgaand aan de RBZ/OS bekend maken.
- De CIE loopt tegen het einde van budgettaire cyclus, dit maakt het niet mogelijk om financiering naar voren te halen. Desalniettemin, zal het vermoedelijk mogelijk zijn zowel onder EFSD als op landenniveau aanzienlijke bedragen in te zetten voor EU-externe inzet op COVID-19.